

LÄR OM KÄRNVAPEN

Kina

Det råder oklarhet om hur stor Kinas kärnvapenarsenal egentligen är. Nuclear Notebook, som sammanställs av Natural Resources Defense Council och publiceras i den ansedda tidskriften Bulletin of the Atomic Scientist uppskattade i juni 2006 att Kina har ungefär 130 aktiva kärnvapenstridspetsar och ytterligare ett 70-tal i reservlager, vilket skulle medföra en total arsenal om ca 200 stridspetsar.¹ Federation of American Scientists (FAS) uppskattade i mars 2008 att Kina skulle ha 193 operativa strategiska kärnvapen och menade att statusen på landets icke-strategiska arsenal är osäker. Man menade att ytterligare stridspetsar finns i reservlager, och att den totala arsenalen är uppskattningsvis 240 stycken.²

I mars 2008 skriver Hans M. Kristensen på FAS Strategic Security Blog att Kinas kärnvapenarsenal har ökat med en tredjedel sedan 2006.³ Anledningen till ökningen skulle vara att Kina placerat ut nya långdistansmissiler och kryssningsmissiler. Kristensen hänvisar till 2008 års version av amerikanska Pentagons årliga rapport till kongressen om Kinas militärstyrka.⁴ Pentagons uppskattningar om den kinesiska arsenalen kan dock behöva läsas med en nypa salt, eftersom tidigare uppskattningar ofta visat sig vara överdrivet tilltagna.

Kinas kärnvapenarsenal består enligt Nuclear Notebook av ca 80 landbaserade missiler med kapacitet att bära en kärnvapenstridspets per missil. Landet har också en kärnvapenubåt utrustad med 12 missiler med lika många kärnvapenstridspetsar. Ett litet antal kärnvapenstridspetsar – uppskattningsvis 40 stycken – kan avfyras med bombflygplan.⁵

Kina har också tidigare beräknats ha ca 100 icke-strategiska (taktiska) kärnvapen i sin arsenal, men det finns inga uppdaterade bevis på att dessa utgör en del av den operationella kärnvapenarsenalen. Kina har utplacerat upp emot 650-730 ballistiska missiler med kort räckvidd mot Taiwan, och styrkan uppskattas växa med ca 100 missiler per år. Dessa tros dock alla vara konventionellt bestyckade, alltså inte med kärnvapen. Pentagon ser Kinas växande konventionella styrka som ett försök att nå strategisk kapacitet utan de politiska och praktiska problem som finns med kärnvapenutrustade missiler.⁶

Uppgradering av kärnvapnen

Kina fortsätter att uppgradera sina kärnvapen, även om det går långsamt och många frågetecken kvarstår, framför allt gällande om och hur Kina kommer att reagera på USA:s utveckling av sitt ballistiska missilförsvar. Det totala antalet stridsspetsar verkar ha stannat på någonstans runt 200 stycken sedan 1980-talet.⁷ I sitt White Paper om nationella försvarsfrågor från december 2006 skriver Kina att man har som mål att löpande utveckla sina styrkor för att ha både konventionella och kärnvapenbärande missiler, och öka sin förmåga till både strategisk avskräckning och till konventionellt anfall.⁸ En stor del av de kinesiska kärnvapenstridsspetsarna är placerade på missiler som drivs med flytande bränsle och som därför tar flera dygn att göra startklara. Kina eftersträvar att ersätta äldre missiler med flytande bränsle med missiler drivna av bränsle i fast form. Ballistiska missiler som drivs med fast bränsle har fördelen att vara mer precisa och kan avfyras snabbare.⁹

Den amerikanska underrättelsetjänsten och Pentagon har redan i över 15 års tid kommit med rapporter om att Kina moderniserar sin missilstyrka. Det har också gjorts, men i mycket långsam takt – vilket sällan påpekas. Ett program för att uppgradera landets interkontinentala ballistiska missiler till ökad räckvidd och bärkraft har pågått sedan 1980-talet men ännu inte slutförts. Den nya missiltypen ska ha en räckvidd på 7200-8000 kilometer, vilket innebär att den skulle kunna nå mål i Ryssland, Indien eller amerikanska baser och anläggningar i Stilla havet. Kina har idag endast missiler med en kärnvapenstridspets per missil, men kan tänkas överväga att placera flera stridsspetsar på en missil (MRV/MIRV). Kina har den tekniska kapaciteten att genomföra en sådan uppgradering men har hittills valt att avstå.¹⁰

Kina har i dagsläget endast en kärnvapenubåt av typen Xia. Fast beslutna att utveckla den ubåtsbaserade delen av sin kärnvapenarsenal har Kina ett program för utveckling av en ny typ av kärnvapenubåt. Den nya ubåten ska kunna bära 16 stycken trestegsmissiler. Pentagon förutser att den nya kärnvapenubåten ska kunna tas i bruk mellan 2008 och 2010, men Nuclear Notebook menar att det är mer realistiskt att räkna med ett datum längre fram.¹¹

Kina utvecklar också kryssningsmissiler som kan vara avsedda att avfyras med landets H-6 bombflygplan. Man tror dock inte att Kina har bombflygplan som är avsedda specifikt för att släppa kärnvapen.¹²

Minskning av arsenaler

Kina har gjort vissa minskningar i sina kärnvapensystem. Missiltypen DF-3A avvecklas gradvis för att tas ur bruk. En annan missiltyp, DF-41 har helt avvecklats och vissa missiler av typen DF-21 har konverterats för att användas utan kärnvapen.¹³ Sedan 1990-talet har Kina stängt ner en anläggning för kärnvapenforskning och -utveckling, Quinghai, och efter en miljösanering återfört området till civil användning.¹⁴

Fram till 2005 räknade man med att Kina hade ca 400 kärnvapen i sin arsenal. År 2005 publicerade det amerikanska försvarsministeriet en detaljerad analys av den kinesiska arsenalen som en del av sin årliga rapport om Kinas militärkapacitet.¹⁵ Rapporten, tillsammans med en deklARATION året innan av Kinas utrikesminister kring storleken på landets arsenal, har gjort att uppskattningen av storleken har minskats med hälften. Detta beror dock inte på stora nedskärningar utan på tidigare felaktiga uppskattningar!

Kärnvapens roll i nationell säkerhetsstrategi

Kinas internationella förtegenhet i ärenden gällande landets nationella säkerhet försvårar en detaljerad rapportering. Det senaste dokument som ger en bild av landets nationella säkerhetsstrategi är ett White Paper från 2006 från den kinesiska regeringen. Kina fokuserar sin säkerhetsstrategi på tre delar:

- Främja nationell ekonomisk utveckling
- Främja nationell sammanhållning
- Bevara statlig suveränitet och territoriell integritet¹⁶

Kina ser sin kärnvapenarsenal – den minsta av de fem officiella kärnvapenstaternas – som en viktig del av sin försvarsstrategi även om landet upprepar sitt stöd för global avveckling av kärnvapen. I White Paper från 2006 beskrivs kärnvapenarsenalens huvudsyfte vara att avskräcka från kärnvapenattack eller hot om attack mot nationella intressen. Enligt dokumentet upprätthåller Kina principen om en motattack i självförsvar och begränsad utveckling av kärnvapen. Man har som målsättning att bygga en lätt och effektiv kärnvapenarsenal, och lovar att inte gå in i en kärnvapenkapprustning med något annat land.¹⁷

1964 gjorde landets ledning klart att Kina skulle följa en no-first-use policy – alltså att landet aldrig skulle vara det första med att använda kärnvapen mot en fiende. Kinas begränsade kärnvapenarsenal skulle avskräcka från angrepp och kunna användas för motattack om en fiende använde kärnvapen mot Kina först. Den kinesiska regeringen har under de dryga 40 år som gått sedan löftet avgavs vid flera tillfällen upprepat detta.¹⁸

Klyvbart material

Militära lager av klyvbart material

Plutonium: 4,1 ton

Höganrikat uran (HEU): 21 (+/- 5) ton¹⁹

Deklarerat överskott: 0²⁰

Oseparerat civilt plutonium: 5,1 ton

Separerat civilt plutonium: 0²¹

Civilt höganrikat uran: 1 ton (2003)

Uppskattat till 2015: 1,5 ton²²

-
- 1 Norris, Robert C and Kristensen, Hans M. *China Nuclear Forces 2006*. Nuclear Notebook, Bulletin of the Atomic Scientist vol 62, Nr. 3 2005, s. 60-63
 - 2 Federation of American Scientists <http://www.fas.org/programs/ssp/nukes/nukestatus.html>
 - 3 Ibid http://www.fas.org/blog/ssp/2008/03/chinese_nuclear_arsenal_increa.php/print
 - 4 Ibid <http://www.fas.org/nuke/guide/china/dod-2008.pdf>
 - 5 Norris, Robert C and Kristensen, Hans M. *China Nuclear Forces 2006*. Nuclear Notebook, Bulletin of the Atomic Scientist vol 62, Nr. 3 2005, s. 60-63
 - 6 Ibid
 - 7 Model Nuclear Inventory <http://www.reachingcriticalwill.org/about/pubs/Inventory07/China.html#5>
 - 8 China's White Paper on Defense 2006 <http://www.china.org.cn/english/features/book/194421.htm>
 - 9 Institute of Peace and Conflict Studies
http://www.ipcs.org/Nuclear_articles2.jsp?action=showView&kValue=2460&issue=1015&status=article&mod=a
 - 10 Norris, Robert C and Kristensen, Hans M. *China Nuclear Forces 2006*. Nuclear Notebook, Bulletin of the Atomic Scientist vol 62, Nr. 3 2005, s. 60-63
 - 11 Ibid
 - 12 Model Nuclear Inventory <http://www.reachingcriticalwill.org/about/pubs/Inventory07/China.html#5>
 - 13 Ibid
 - 14 Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China
<http://www.fmprc.gov.cn/eng/wjb/zzjg/jks/cjk/2622/t93539.htm>
 - 15 Global Security <http://www.globalsecurity.org/military/library/report/2005/d20050719china.pdf>
 - 16 Model Nuclear Inventory <http://www.reachingcriticalwill.org/about/pubs/Inventory07/China.html#5>
 - 17 China's White Paper on Defense 2006 <http://www.china.org.cn/english/features/book/194421.htm>
 - 18 Weapons of Mass Destruction Insights http://www.wmdinsights.com/I8/I8_EA3_BeyondNoFirstUse.htm
 - 19 Institute for Science and International Security
http://www.isis-online.org/global_stocks/end2003/military_pu.pdf
 - 20 Ibid http://www.isis-online.org/global_stocks/military_excess_heu.html
 - 21 Ibid http://www.isis-online.org/global_stocks/end2003/plutonium_watch2005.pdf
 - 22 Ibid http://www.isis-online.org/global_stocks/end2003/civil_heu_watch2005.pdf